

OFFENTLIG BESKÆFTIGELSE 20. marts 2023

På ti år er offentlige arbejdstimer pr. borger faldet med fire pct.

I slutningen af 2022 var antallet af offentlige arbejdstimer på 48,1 timer pr. borger pr. kvartal, hvilket er mere end fire pct. lavere end i slutningen af 2012. Det er til trods for, at den offentlige beskæftigelse målt på arbejdstimer er 2,4 pct. højere end før corona. Stigningen skyldes særligt øget beskæftigelse på sygehusene, i daginstitutioner og til pleje og praktisk hjælp til de ældre som følge af den demografiske udvikling.

ANALYSE

Udarbejdet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Noa Johannes
Kjærgaard Hendel
Stud.polit.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Antallet af offentlige arbejdstimer var i slutningen af 2022 48,1 timer pr. borger pr. kvartal. I slutningen af 2012 var tallet 50,4 timer. Det svarer til et fald på 4,6 pct.
- Niveaueet ultimo 2022 er 4,5 pct. lavere end det historiske gennemsnit.
- Ift. den private sektor er andelen af offentligt ansatte den laveste nogensinde, på trods af at den samlede beskæftigelse fortsat er stigende.
- Beskæftigelsen i det offentlige er særligt steget på sygehusene, i daginstitutioner og til pleje og praktisk hjælp til de ældre. Det stemmer overens med den generelle befolkningsudvikling, hvor der bliver flere og flere plejkrævende børn og ældre.

Antallet af offentlige arbejdstimer pr. borger er faldet

Der kommer løbende tal for den offentlige beskæftigelse. Tallene er typisk opgjort i antal personer, fordi det er et relativt nemt tal at opgøre og forstå. Men med opgørelsesmetoden går der væsentlige nuancer tabt. Antallet af ansatte personer giver nemlig ikke et retvisende billede af den offentlige service.

Først og fremmest tager tallet ikke højde for deltidsansatte, der tælles med på lige fod med fuldtidsansatte. Derfor er det langt mere relevant at se på antallet af timer, de offentligt ansatte arbejder.

Derudover vokser den danske befolkning. Det betyder, at det er væsentligt at opgøre arbejdstimerne ift. antallet af borgere for at få et retvisende billede af behovet for offentlig service.

Figur 1 viser antallet af timer, som de offentligt ansatte arbejder pr. borger pr. kvartal. Fra slutningen 2012 til slutningen af 2022 faldt de offentlige arbejdstimer pr. borger fra 50,4 timer til 48,1 timer svarende til 4,6 pct. Det er samtidig lavere end det historiske gennemsnit på 50,4 timer,¹ hvilket er 4,5 pct. højere end ultimo 2022-niveaueet.

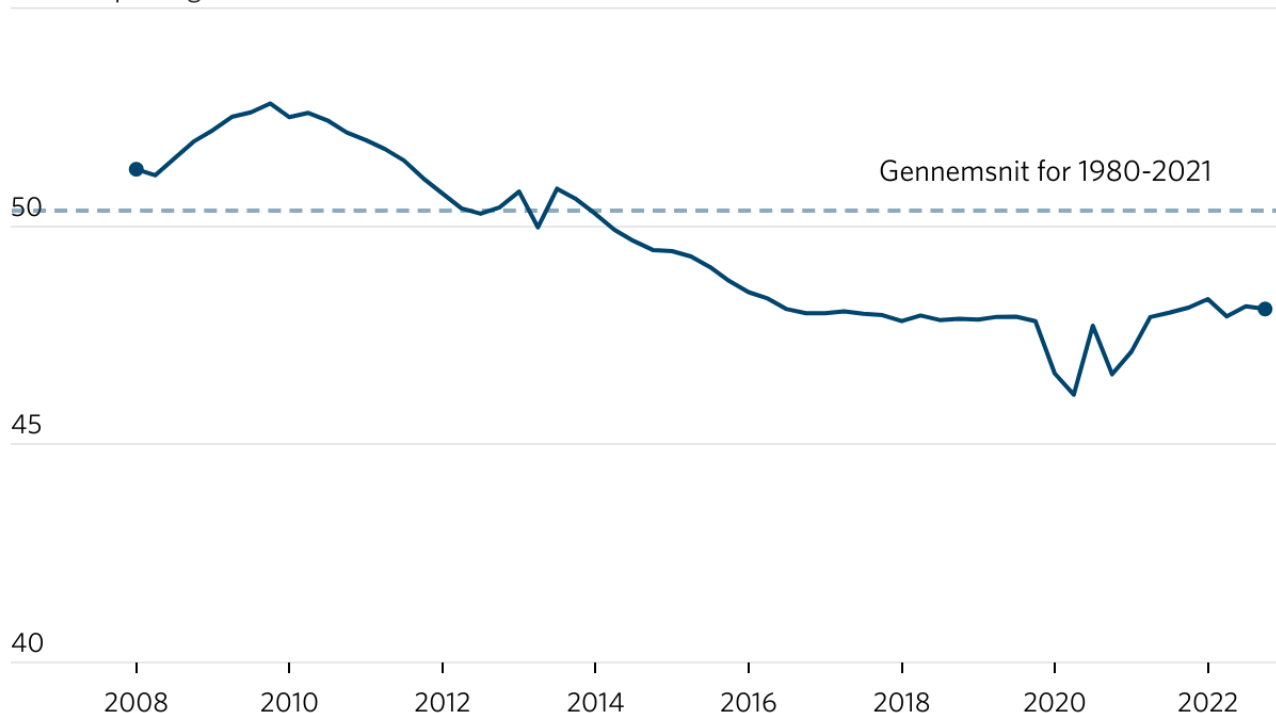
Når der er kommet flere offentligt ansatte, er det altså i høj grad en konsekvens af, at der er kommet flere borgere i Danmark. Samtidig har man siden regeringsskiftet i 2019 valgt at lade det offentlige forbrug mindst følge det demografiske træk, hvilket har stoppet udhulningen af antal timer pr. borger.

FIGUR 1

Offentlige arbejdstimer pr. borger ligger omkring 2016-niveauet

Figuren viser den kvartalsvise offentlige beskæftigelse i antal arbejdstimer i forhold til antallet af indbyggere i Danmark. Seneste observation er fjerde kvartal 2022.

55 timer pr. borger

Anm.: Data for timeantallet er sæsonkorrigeret.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. DST's tabel NKBB10 og FOLK1A

Den offentlige andel af beskæftigelsen er faldet

Figur 2 viser, at antallet af offentligt ansatte lå relativt stabilt mellem 2012 og 2019, men er siden steget. Det medfører, at der i dag er 38.000 flere offentligt ansatte end før coronakrisen.

FIGUR 2

Den offentlige beskæftigelse er steget siden corona

Figuren viser den offentlige beskæftigelse ifølge lønmodtagerbeskæftigelsen fra januar 2008 til december 2022.

Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. DST's tabel LBEKS04

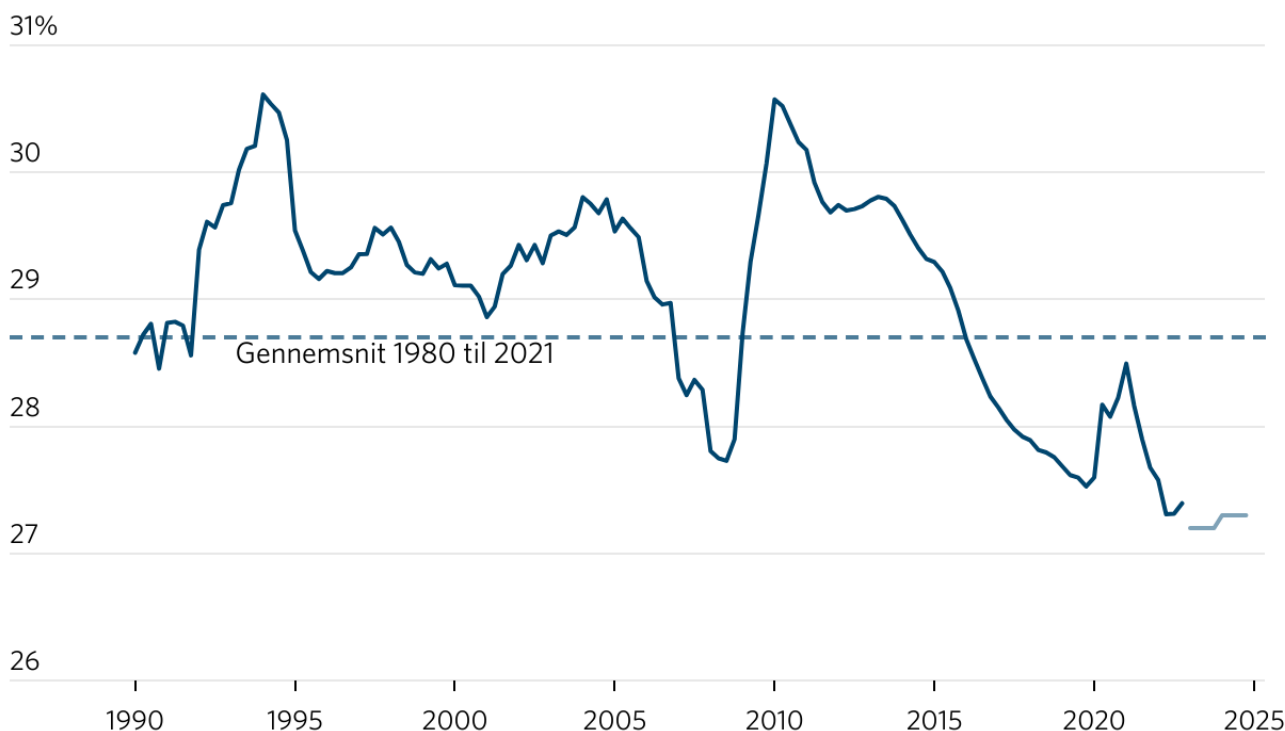
Til gengæld er den samlede beskæftigelse steget endnu mere. Figur 3 viser, at det betyder, at andelen af de beskæftigede, der er ansat i det offentlige, fortsat er faldet efter corona. Finansministeriet² forventer, at denne andel stiger en lille smule over årene 2023 og 2024 – men andelen af beskæftigelsen, der er ansat i det offentlige, vil fortsat være lavere end før corona.

FIGUR 3

Den offentlige andel af den samlede beskæftigelse er faldet

Figuren viser den kvartalsvise offentlige beskæftigelse som andel af den samlede beskæftigelse for perioden 1. kvartal 1990 til 4. kvartal 2022 samt fremskrivninger for 2023 og 2024.

— Andel offentligt beskæftigede — Finansministeriets fremskrivning

Anm.: Data er sæsonkorrigeret.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. DST's tabel NKBB10 og Finansministeriets 2030-planforløb

Stigning i offentlig beskæftigelse siden corona er drevet af velfærdsområder

Figur 4 viser, at langt den største del af stigningen i den kommunale og regionale beskæftigelse i perioden fra februar 2020 til november 2022 er sket inden for sundhed, daginstitutioner og ældrepleje og praktisk hjælp, der udgør 71,2 pct. af stigningen.

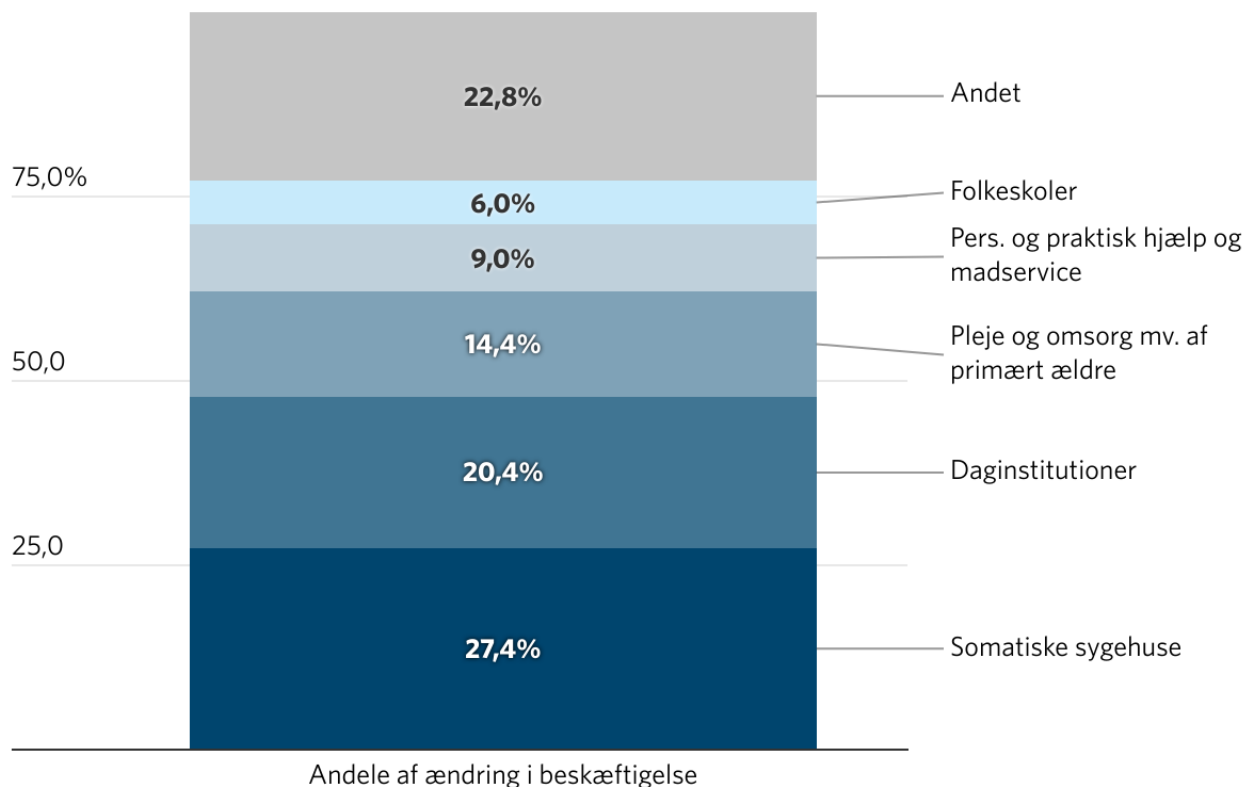
Det hænger sammen med, at vi i det danske samfund har indrettet os således, at pasning af børn samt hjælp til ældre primært varetages af det offentlige. Det er samtidig områder, hvor det er meget svært at hente produktivtetsgevinster, der kan udmøntes som færre offentligt ansatte. Når der sker produktivtetsgevinster i det offentlige, sker de typisk i form af bedre kvalitet i plejen. Den kvalitet er ofte personafhængig, og skærer man i antallet af ansatte, forsvinder produktivtetsgevinsten samtidig. Derfor er det ikke mærkeligt, at der kræves flere ansatte, når der er blevet flere børn og ældre at passe på. Der er kommet knap 7.000 flere børn under 6 år og 32.000 flere ældre, der er fyldt 80 år, i perioden under og efter corona.

Ligeledes er der med minimumsnormeringer taget en aktiv politisk beslutning om at ansatte flere medarbejdere til at passe på børnene i vuggestuer og børnehaver. Det tegner sig for en femtedel (20 pct.) af den samlede stigning i den kommunale og regionale beskæftigelse i perioden. Det bemærkes dog, at der samtidig er kommet færre dagplejere, der trækker en smule i den anden retning.

FIGUR 4

Velfærdsområder har i høj grad drevet stigningen i den offentlige beskæftigelse

Figuren viser andele af den samlede ændring i den offentlige beskæftigelse fra februar 2020 til november 2022 fordelt på de beskæftigedes funktion.

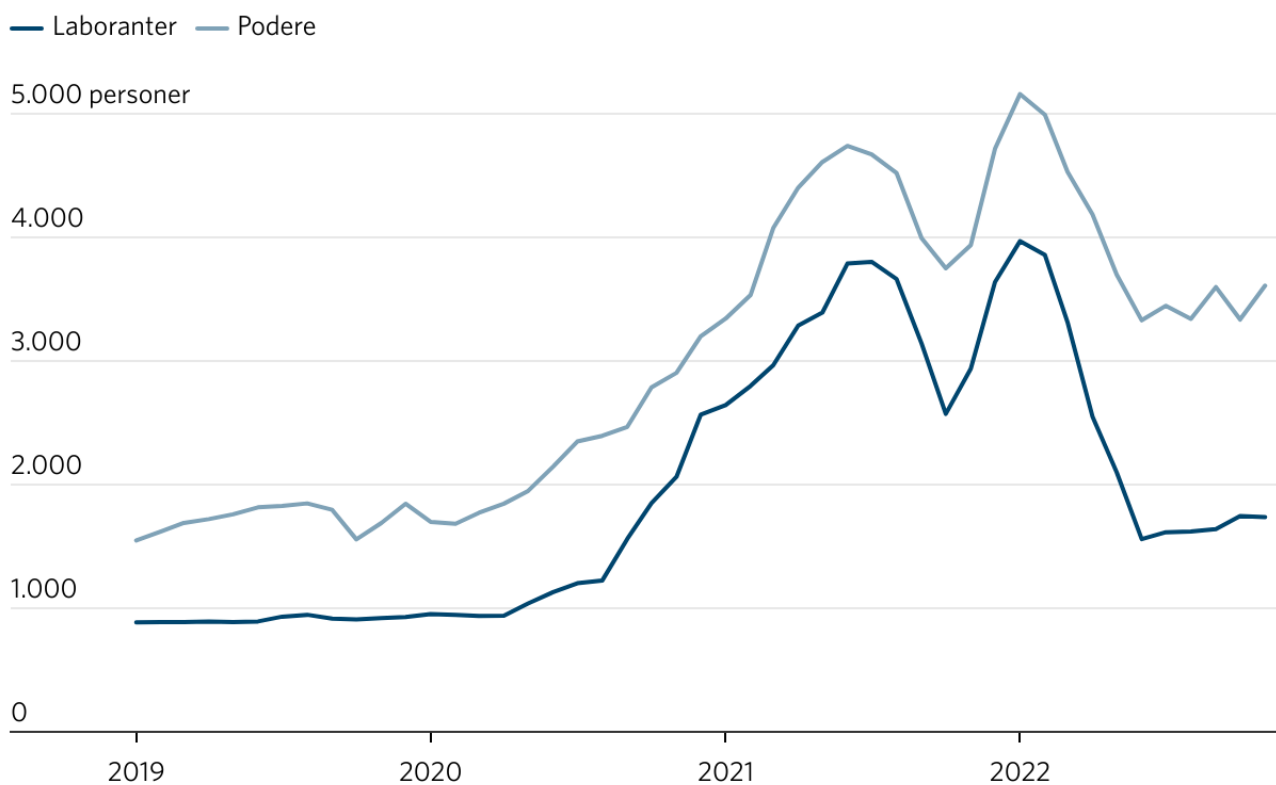
Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. KRL (Kommunernes og regionernes løndatakontor)

En del af udviklingen, der er sket på sygehusene, skyldes også fortsat corona eller andre luftvejsinfektioner. Antallet af podere og laboranter var således 2.600 personer højere i november 2022 end før corona. Det fremgår af Figur 5. Det kan f.eks. skyldes, at der fortsat er PCR-testcentre, samt at der har været vaccinationscentre til både coronaboostere og influenza hen over vinteren. Flere laboranter kan dog også skyldes et højere træk på sundhedsvæsenet pga. ventelister efter corona.

FIGUR 5

Antallet af podere og laboranter er ikke nedbragt til præcoronaniveauet

Figuren viser antallet af podere og laboranter i offentlig beskæftigelse henover perioden januar 2019 til november 2022.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. KRL (Kommunernes og regionernes løndatakontor)

1 www.ae.dk/analyse/2022-09-antallet-af-offentlige-arbejdstimer-pr-borger-er-mindre-end-normalt

2 fm.dk/udgivelser/2022/august/2030-planforloeb-grundlag-for-udgiftslofter-2026/